7/13390.
13391
13392

T.C.
DEVLET BAKANLIĞI

SAYI : B.02.0.007/00.852 **26.14./2006**
KONU :Yazılı Soru Önergeleri

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
GENEL SEKRETERLİĞİNE
(Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı)

İLGİ: Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Genel Sekreterliği Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı'nın 12.04.2006 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-20159 sayılı yazısı.

İlgi yazı ekinde Bakanlığıma gönderilen Denizli Milletvekili Sayın Ümmet KANDOĞAN, İzmir Milletvekilleri Sayın Canan ARITMAN ve Sayın Ahmet ERSİN'e ait yazılı soru önergeleri hakkındaki bilgileri içeren cevaplar ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Nimet CUBUKÇU
Devlet Bakanı

Dağıtım:
Gereği :
- TBMM Bşk.Genel Sekreterliği
(Kanunlar ve Kararlar Dai.Bşk.)
Ek: 3 Yazı (2'şer Nüsha)

Bilgi :
- Başbakanlık
(Kan.ve Kar.Gen.Müd.)
Ek: 3 Yazı

DENİZLİ MİLLETVEKİLİ SAYIN ÜMMET KANDOĞAN'IN 7/13390 NOLU SORU ÖNERGESİ CEVABIDIR.

7/13390

SORU 1 :

Türkiye genelinde eğitime muhtaç özürlü sayısı kaç kişidir?

CEVAP 1 :

Konuya ilişkin olarak Bakanlığıma bağlı Özürlüler İdaresi Başkanlığınca verilen cevaba göre;

2002 yılında yapılan Türkiye Özürlüler Araştırması sonuçlarına göre özürlülerin %36'sı, süreğen hastalığı olanların %25'i okuma yazma bilmiyor. Tamamlanmış eğitim durumuna göre özürlülerin %41'i, süreğen hastalığı olanların %47.10'u ilkokul mezunudur. İlkokul sonrası eğitime devam etme oranı ise oldukça düşüktür. özürlülerin %2.24'ü, süreğen hastalığı olanların %4.23'ü yüksek okula devam etmektedir. Yapılan bu araştırma sonuçlarında "eğitime muhtaç özürlü sayısı" ile ilgili veriler "eğitim"teriminin çok geniş bir alanı içermesi nedeniyle değerlendirilememiştir.

SORU 2 :

Eğitime muhtaç olan özürlü vatandaşlarımız için mevcut özürlüler okulu sayısı kaçtır? Bu sayıyı yeterli buluyor musunuz?

CEVAP 2:

Konuya ilişkin olarak Bakanlığıma bağlı Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğünce verilen cevaba göre;

Genel Müdürlüğümüze bağlı eğitime muhtaç olan özürlü vatandaşlarımıza yönelik faaliyet gösteren özürlüler okulu bulunmamaktadır. Ancak özürlülere yönelik olarak Genel Müdürlüğümüz Özürlü Bakım Hizmetleri Dairesi Başkanlığı'na bağlı olarak faaliyet gösteren 69 Bakım ve Rehabilitasyon Merkezi bulunmaktadır. Bu merkezler yeterli olmayıp, sayısının artırılması için çalışmalar sürdürülmektedir. 2006 yılında 11 Rehabilitasyon ve Bakım Merkezinin hizmete açılması planlanmaktadır.

Konuya ilişkin olarak Bakanlığıma bağlı Özürlüler İdaresi Başkanlığınca verilen cevaba göre;

Milli Eğitim Bakanlığının 2005-2006 yılları verilerine göre Özel Eğitim Okulu sayısı 508'dir. Bu sayının yeterliliğine ilişkin bir açıklama ise mevcut değildir.

SORU 3 :

Çalışabilir durumda olan ancak herhangi bir kamu kurum ve kuruluşlarında istihdam imkanı bulunmayan özürlü vatandaşımızın sayısı ne kadardır? Bu tür vatandaşlarımızın istihdamı ile ilgili olarak Bakanlığınızca ne gibi çalışmalar yapılmaktadır?

7/13390

CEVAP 3 :

Konuya ilişkin olarak Bakanlığıma bağlı Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğünce verilen cevaba göre;

Genel Müdürlüğümüz Özürlü Bakım Hizmetleri Dairesi Başkanlığı'na bağlı olarak faaliyet gösteren 69 Bakım ve Rehabilitasyon Merkezinde 2881 yatılı, 2234 gündüzlü olmak üzere toplam 5115 özürlünün korunma, bakım, danışmanlık, eğitim ve rehabilitasyon çalışmaları sürdürülmektedir. Mesleki rehabilitasyon hizmetinden yararlanan özürlülerimizin ise istihdamlarını sağlamaya yönelik çalışmalar sürdürülmektedir.

Bu kapsamda mevzuat doğrultusunda yatılı ve gündüzlü hizmet verilen rehabilitasyon merkezlerinde özellikle yetişkin özürlülerin meslek edindirmeye yönelik becerilerinin geliştirilmesi amacıyla iş atölyeleri oluşturulmuştur. İş atölyelerinde ahşap işletmeciliği, oyuncak imalatı, galoş yapımı, santral operatörlüğü, çiçekçilik vb. iş kollarında çalışmalar yapılmaktadır. Bu programlardan 316 özürlü birey yararlanmaktadır. Bu bireylerin 14'ü 11-19 yaş grubundadır.

Ankara Yenimahalle Görme Özürlüler Rehabilitasyon Merkezi ve İstanbul Emirgan Görme Özürlüler Rehabilitasyon Merkezlerinde 6 aylık dönemler halinde görme özürlülere; daktilo, paketleme, masörlük, bilgisayar, santral operatörlüğü, telsiz kullanımı, trikotaj, çorapçılık, anahtar yapımı alanlarında meslek edindirmeye yönelik eğitim verilmektedir. Her iki merkezde bugüne kadar 2294 özürlü birey temel eğitim, iş ve meslek eğitimi programlarından yararlanmış ve başarı belgesi almaya hak kazanmıştır.

Ankara Kızılay'da hizmete açılan "Café Down" bünyesinde 26 engelli bireyimiz istihdam edilmiştir. Bu özürlüler ücret karşılığı çalışmakta olup sosyal güvenceye kavuşturulmuştur. Halka açık olan ve merkezi bir yerde bulunan bu café aracılığıyla özürlülerin mesleki rehabilitasyonu ve sosyal hayata uyumu çalışmaları birlikte sağlanmaktadır.

Bugüne kadar rehabilitasyon merkezlerinden yararlanan özürlülerin, temel yaşam becerilerini kazanmalarına ve psiko-sosyal gelişimlerine yönelik çalışmaların başarıyla tamamlanması sonucunda topluma kaynaştırılması ve üretime kazandırılması yönünde önemli adımlar atılmıştır. Yatılı Merkezlerimizin hemen hepsinde iş-uğraşı ve tarımsal rehabilitasyon çalışmaları yapılmakta olup bağımsız yaşam üniteleri kurulmuştur.

Konuya ilişkin olarak Bakanlığıma bağlı Özürlüler İdaresi Başkanlığınca verilen cevaba göre;

Çalışabilir durumda olan ancak herhangi bir kamu kurum ve kuruluşunda istidam imkanı bulunmayan vatandaşlarımızın sayısı ile ilgili veriler Başkanlığımızda bulunmayıp, söz konusu verilere Türkiye İş Kurumu ve Devlet Personel Başkanlığından ulaşmak mümkündür.

Başkanlığımız özürlü kişilerin istihdamı ile ilgili konularda kurum ve kuruluşlar arasında koordinasyon ve işbirliği sağlamakla görevli olup, özürlü vatandaşlarımızın bireysel olarak işe yerleştirilme taleplerini karşılama yetkisi bulunmamaktadır.

7/13390

Bilindiği gibi; özürlü kişilerin devlet memuru olarak istihdamları Devlet Personel Başkanlığı koordinasyonunda ilgili kamu kurum ve kuruluşlarınca, işçi olarak istihdamları ise Türkiye İş Kurumu tarafından yapılmaktadır.

Ancak Başkanlığımızın girişimleri sonucu, özürlü istihdamına hız kazandırmak amacıyla 2005 yılı Başbakanlık Genelgesiyle "2005 Özürlüler İstihdam Yılı" olarak ilan edilmiştir.

Ayrıca Başkanlığımız koordinesinde çıkarılan 01.07.2005 tarih ve 5378 sayılı "ÖZÜRLÜLER VE BAZI KANUN VE KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMELERDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN" da; özürlülerin nitelikli istihdamı ve onların istihdamını teşvik için düzenlemeler mevcuttur.

Yasaya göre;

Özürlülerin yetenekleri doğrultusunda yapabilecekleri bir işte eğitilmesi, meslek kazandırılması, verimli kılınarak ekonomik ve sosyal refahının sağlanması amacıyla mesleki rehabilitasyon hizmetleri yaygınlaştırılacaktır. Bu hizmet belediyeler tarafından da verilecektir. Belediyelerce verilememesi halinde, özürlü hizmeti en yakın merkezden alacak ve bütçe uygulama talimatında belirlenen miktarı belediye tarafından karşılanacaktır. Günün şartlarına uygun olarak, özür türlerini dikkate alan iş ve meslek analizleri yapılacak, bu analizlerin ışığında, özürlülerin durumlarına uygun mesleki rehabilitasyon ve eğitim programları geliştirilecektir (Madde 12-13).

Kanunda özürlülerin istihdam edilebilmeleri için tedbirler alınmaktadır. İşe alınma ve iş hayatı süreci içinde özürlü çalışanlar aleyhinde ayrımcı uygulamalar yapılamayacaktır. Özürlünün işini yapabilmesine yönelik tedbirlerin alınması ve fiziki çevre düzenlemelerinin yapılması zorunlu hale getirilmiştir. Özürlülük durumları sebebiyle işgücü piyasasına kazandırılmaları güç olan özürlülerin istihdamı öncelikle korumalı işyerleri aracılığıyla sağlanacaktır (Madde 14). Çıraklık eğitimi almak isteyen özürlülerin ilgi, istek, yetenek ve becerileri doğrultusunda ve sağlık kurulu raporları da dikkate alınarak hangi meslek dalında eğitim alacaklarına rehberlik araştırma merkezlerinde kurulacak olan özel eğitim değerlendirme kurulu karar verecektir (Madde 16). İş Kanununun ilgili hükmü gereği özürlü işçi istihdam etmeyen işyerlerine uygulanan para cezalarının tahsilinde yaşanan sıkıntıları giderebilmek amacıyla, söz konusu cezaların Türkiye İş Kurumu İl Müdürünce verilmesi sağlanmıştır. Bu uygulamayla ceza paralarının tahsili kolaylaşacaktır (Madde 39).

Saygılarımla.

Nimet ÇUBUKÇU
Devlet Bakanı